

РЕШЕНИЕ

№ 34

гр. Бургас, 06.04.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – БУРГАС в публично заседание на тридесети март през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Павел Ал. Ханджиев

Членове: Илияна Т. Балтова
Десислава Д. Щерева

при участието на секретаря Станка Ст. А.ова
като разгледа докладваното от Десислава Д. Щерева Въззивно търговско дело № 20232001000029 по описа за 2023 година

Производството по делото е образувано по въззивната жалба на С. М. Н., като управител на заличения след проведено производство по несъстоятелност търговец „Д. – Д.С.“ ООД, против решение № 260005/24.01.2023 г., постановено по т.д.№ 264/ 2013 г. по описа на Окръжен съд Бургас, с което е отхвърлена молбата му за възстановяване в права и за заличаване и отменяне занапред на последиците, които законът свързва с обявяването на дружеството в несъстоятелност.

Поддържа се, че обжалваното решение е неправилно и следва да бъде отменено, а молбата следва да бъде уважена.

Сочи се, че има две основни причини за изпадане на търговеца в несъстоятелност – шесткратен спад на поръчките от основни клиенти за период от 2 години и незаконна deregистрация на търговеца по ЗДДС.

Поддържа се, че в обжалваното решение са анализирани факти и обстоятелства, установени във фазата по откриване на производството по несъстоятелност, но не в хронологичен порядък. Твърди се, че почти 99% от приетите вземания са възникнали и са станали изискуеми именно в хода на производството и поради неговото откриване.

Жалбоподателят поддържа, че в периода 2006 – 2010 год. дружеството е развивало дейност за производство на облекла и текстилни продукти и работило по поръчки основно на две търговски вериги. Твърди, че в резултат на спада на поръчките, приходите на предприятието са спаднали до толкова, че то не е било в състояние да покрива текущите и общите си разходи. Жалбоподателят заявява, че към датата на неплатежоспособността – 31.12.2008 год. значителна част от приетите вземания, отразени в обявените списъци, или не са съществували (49%) или не са били с настъпил падеж (48%). Твърди, че данъчните задължения изобщо не са съществували, а кредитите са били обслужвани редовно.

Поддържа се, че причина за финансовия крах на предприятието са и недобросъвестните и незаконосъобразни действия на НАП. Твърди се, че дружеството е било регистрирано по ЗДДС от 20.06.2003 год. и е било deregистрирано принудително на 12.11.2009 год. на осн.чл.176 ал.3 от ЗЗД, поради неоткриване на адреса. След установяване на пропуск, дружеството е регистрирано повторно на 22.01.2010 год. Твърди се, че с постановяване на акта за deregистрация търговецът автоматично започва да дължи на НАП целия ДДС за всичките си машини, съоръжения, стоки и пр., като акта на последваща регистрация не може да отмени или заличи този ефект. За да възникне право на данъчен кредит, преди това е необходимо търговецът да е внесъл дължимия ДДС при deregистрацията си на осн.чл.111 от ЗЗД. Така, за данъчния период м.ноември 2009 год. дружеството е обложено с ДДС в размер на 107 138 лв. и лихви от 48 897 лв., а за данъчния период януари 2010 год., по време на ревизията през 2013 год., още веднъж е обложено поради отказ на ДДС кредит за същите активи, като му е отказан кредит в общ размер от 187 090 лв. Твърди се, че към началната дата на неплатежоспособността дружеството не е имало никакви данъчни или други публични задължения.

Моли за отмяна на обжалваното съдебно решение и уважаване на молбата.

В съдебно заседание жалбата се поддържа от упълномощен адвокат.

Бургаският апелативен съд, като взе предвид изложените в жалбата съображения, събраните по делото доказателства и прилагайки закона, приема следното:

Пред Окръжен съд Бургас е била депозирана молба от С. М. Н. – управител на обявеното в несъстоятелност „Д. -Д.С.“ ООД и понастоящем заличено като търговец, с правно основание чл.747, чл.чл.748 ал.2 от ТЗ, за възстановяване в права и за заличаване и отменяне занапред на последиците, които законът свързва с обявяването на дружеството в несъстоятелност. Молителят е поддържал, че е налице хипотезата на чл.748 ал.2 от ТЗ, доколкото несъстоятелността се дължи на неблагоприятно изменение на стопанските условия – спад на поръчките от клиенти, и съответно на това – спад в оборотите на предприятието над шест пъти вследствие на световната икономическа криза, засегнала България през 2008 година. Поддържал е, че като резултат от липсата на поръчки, предприятието е изпаднало в невъзможност да обслужва задълженията си по банкови кредити, които към момента на подаване на молбата по чл.625 от ТЗ са били в размер на 1 221 000 лв. Посочил е също, че в резултат на рецесията търговецът е бил затруднен за събира вземанията си от клиенти и това, както и спадът в поръчките, са довели до обявяване на дружеството в несъстоятелност.

Молбата е била обявена в ТР с вписване 20220928150302, възражения от кредитори не са постъпили и производството се е развило само с участието на молителя.

С обжалваното решение, с което молбата е отхвърлена, съдът е приел, че липсват доказателства неблагоприятното изменение на стопанските условия да е в причинна връзка с негативното развитие на дейността на предприятието и да е довело до нейното преустановяване и спиране на плащанията.

С успешното провеждане на производството по чл.747 от ТЗ се възстановяват правата на едноличния търговец, неограничено отговорния съдружник или лицата, участвали в управлението на обявено в несъстоятелност търговско дружество, ако бъде установено, че има основания да им бъде позволено извършване на дейностите, които са им били забранени с оглед защита на обществен интерес. Съдът дължи служебна проверка на основателността на въведените твърдения и представените доказателства, включително и когато не е постъпило възражение на кредитор, не само поради охранителния характер на производството, но и защото е задължен да действа в обществен интерес и защото решението, с което молбата се

уважава, не подлежи на обжалване – чл.755 ал.1 от ТЗ.

Пред съда по несъстоятелността молителят се е позовал на хипотезата по чл.748 ал.2 от ТЗ, а не на чл.748 ал.1 от ТЗ, доколкото от заключителния доклад на синдика, приложен на л.95 от том „Доклади, списъци, отчети“, се установява, че след приключване на осребряването са останали неплатени вземания на кредитори към 05.11.2018 год. в размер на 2 839 865,81 лв.

С решение №977/31.01.2008 год. по т.д.№579/2007 год. II т.о. ВКС се приема, че неблагоприятно изменилата се след регистрацията на търговеца стопанско-икономическа ситуация в страна не е достатъчна сама по себе си като предпоставка по чл.748 ал.2 от ТЗ, а е необходимо същата да е обусловила настъпилата несъстоятелност на търговеца. Причинната връзка между неблагоприятното изменение на стопанския климат и несъстоятелността, оправдава невъзможността търговецът, дори и да е добросъвестен, да продължи търговската си дейност.

В конкретния случай началната дата на неплатежоспособността на търговеца, чийто управител е бил молителя, е 31.12.2008 год.

Молителят е поддържал, че неблагоприятното изменение на стопанския климат е настъпило през 2008 година, като в резултат на икономическата криза поръчките от контрагенти спаднали шест пъти, а същевременно предприятието било затруднено да събере вземанията си от клиенти.

Доказателства за тези твърдения и в частност за причинната връзка между спада на поръчките и икономическата криза, както и за затруднения в събирането на вземанията от клиенти, липсват по делото.

Предметът на дейност на дружеството, вписан в ТР, е бил многообразен, но от встъпителния доклад на синдика се установява, че производствената дейност е била в отрасъл лека промишленост, сектор шивашко производство и търговия, като предприятието е изпълнявало поръчки за голяма немска икономическа група. Видно е от доклада и от представените с молбата ГФО за 2007, 2008 и 2009 година, че през 2006 година предприятието е имало текуща печалба от 15 хил.лв. преди облагане с данъци, неразпределена печалба от минали години 54 хил.лв. и приходи от продажба на продукция 1 372 хил.лв. За 2007 година стойностите са 42 хил.лв. текуща печалба, неразпределена печалба от минали години 69 хил.лв. и приходи от продажба на продукция 1 943 хил.лв. През 2008 година текущата печалба е 5 хил.лв.,

неразпределена печалба от минали години 111 хил.лв. и приходи от продажба на продукция 866 хил.лв. През 2009 година предприятието е било на текуща печалба 2 хил.лв., неразпределена печалба от минали години 115 хил.лв. и приходи от продажба на продукция 281 хил.лв. През 2010 год. предприятието реализира загуба от 217 хил.лв., която не може да бъде покрита с натрупаните печалби от минали години. Приходите от продажба на продукция са 107 хил.лв. В доклада се сочи, че намаляването на търговските обороти или може би тяхната липса е довело до затруднения в изплащането на банковите заеми и до срыв на основната търговска дейност. От 2006 год. до 2010 год., когато предприятието фактически е преустановило дейност, обема на същата, изразена чрез приходите от продукция, е намалял над 12 пъти. Синдикът е посочил две групи причини за неплатежоспособност на предприятието. Субективните произтичат от липсата на добър финансов анализ на дейността през годините и движението на паричните потоци, оценка на риска от поемането и обслужването на финансови задължения по банкови заеми. С увеличаването на ДМА, придобити с привлечени средства, се е нарушила ликвидността на дружеството, забавили са се погасяванията по кредитите и са се генерирали лихви и неустойки – над 350 хил.лв. Синдикът е установил, че някои факти подсказват пропуски в организационно-управленската дейност – кредиторите са предприели действия по индивидуално принудително изпълнение и за предприятието са настъпили редица негативни последици. Като обективни причини за неплатежоспособността в доклада са посочени промяната на икономическата ситуация, възникналата икономическа криза през 2008 година, засилващата се конкуренция, отказ на контрагенти от направени поръчки, а оттам реализиране на загуби от продукция, продавана поради обезценка и на много ниски цени.

Не са представени доказателства от молителя, че отказът на контрагенти от поръчки е бил продиктуван именно от влошената икономическа ситуация – тя е една от възможните причини, но също така причина могат да бъдат качеството и сročността в изпълнението на поръчките. Видно е, че през 2008 година започва намаляване на приходите от продажба на продукция, но загуба е реализирана през 2010 година – две години след началото на икономическата криза. Също така, от молбата по чл.625 от ТЗ, депозирана от търговеца, се установява, че част от описаните

задължения към кредитори по фактури са от 2006 и 2007 година – период, който не би следвало да бъде повлиян от влошената икономическа обстановка.

От съдържащия се на л.165 от основния том на т.д.№264/13 год. на БОС ревизионен акт №801359/30.01.2009 год. се установяват констатации за нарушения по прилагане на осигурителното законодателство, датиращи отпреди икономическата криза – предприятието е внасяло със закъснение осигурителните вноски за периода м.юли – м.декември 2006 год. и м.януари – м.юли 2007 година, а след този период осигурителни вноски изобщо не са били внасяни. При ревизията е констатирано забавяне и при изплащане на трудовите възнаграждения на наетия персонал – те са били изплатени до м.декември 2007 год., а след тази дата за периода м.януари – м.август 2008 год. са били само начислени, но неизплатени.

Установеното от настоящия съд неизпълнение на задължения на предприятието, както към персонала и ДОО, така и към контрагенти, водят да извода, че трудности в обслужване на задълженията са съществували и преди възникването на икономическата криза и не са продиктувани единствено от нея. Невярно е твърдението във въззивната жалба, че 99% от приетите вземания в производството по несъстоятелност са възникнали или са станали изискуеми в хода на производството и поради неговото откриване. От съдържащите се на л.121 и сл. заповеди за изпълнение на парични задължения по чл.417 от ГПК се установява, че търговецът е допуснал сериозни просрочия по договорите за кредит, като по договор №001/25.05.2006 год., изменен с множество анекси към същия, неизплатени са били 20 месечни вноски за периода от 25.01.2010 год. до 21.09.2011 год., по договор за кредит №1/22.12.2006 год. просрочени са били също 20 месечни вноски за периода от 25.01.2010 год. до 21.09.2011 год., а по договор №1/08.12.2005 год., изменен с множество анекси, просрочени са били 20 месечни погасителни вноски за главница и 28 месечни погасителни вноски за лихва за периода от 25.05.2009 год. до 21.09.2011 год. Тези просрочия показват, че приетите вземания на кредитора „У. Б.“ АД са станали предсрочно изискуеми много преди началото на производството по несъстоятелност и без връзка със същото. Това може да се каже и за публичните вземания, чието просрочие също е установено с РА определи началото на производството.

Според счетоводните баланси, представени с молбата, предприятието е имало значителни вземания, както следва: към 31.12.2007 год. са осчетоводени вземанията от клиенти в размер на 396 хил.лв. и други краткосрочни вземания на стойност 326 хил.лв., общо 739 хил.лв., а към 31.12.2008 год. вземанията към клиенти са нараснали на 490 хил.лв. и други вземания 322 хил.лв., общо 812 хил.лв. В счетоводния баланс към 31.12.2009 год. се запазва тенденцията вземанията към клиенти да имат значителен размер – 450 хил.лв., също както и другите вземания – 334 хил.лв., но не са представени доказателства, че търговецът е предприел действия по събирането им и че въпреки неговото добросъвестно поведение тези задължения не са били платени по причина повсеместната финансова криза.

Без връзка с хипотезата на чл.748 ал.2 от ТЗ е доводът на молителя за вредоносни действия на данъчната администрация. Освен това, дори и твърдението да бъде разгледано по същество, то е неотносимо към момента, в който предприятието е станало неплатежоспособно – твърди се, че търговецът е бил deregистриран принудително по чл.176 т.3 от ДДС (поради системно неизпълнение на задълженията по този закон) с акт за deregистрация от 12.11.2009 година – дата след началната дата на неплатежоспособност, а отделно от това дружеството е било обложено с ДДС поради deregистрацията едва при ревизия през 2013 год. – много след началната дата на неплатежоспособност.

В обобщение съдът намира, че не са налице предпоставки за възстановяване на молителя в права по реда на чл.474 от ТЗ, тъй като той не е установил причинна връзка между несъстоятелността на управляваното от него предприятие и неблагоприятната промяна на стопанските условия в страната. Съществуват доказателства, че влошаване на финансово-икономическото състояние на предприятието е започнало преди момента, сочен като установяване на икономическа криза в страната, включително поради неправилен финансов анализ на дейността и движението на паричните потоци и оценка на риска от поемане на задължения по банкови заеми.

Като краен резултат обжалваното първоинстанционно решение следва да бъде потвърдено.

Водим от изложеното Бургаският апелативен съд

РЕШИ.

П Е Ш И Т.

ПОТВЪРЖДАВА решение № 260005/24.01.2023 г., постановено по т.д.№ 264/ 2013 г. по описа на Окръжен съд – Бургас.

Решението подлежи на касационно обжалване в едномесечен срок от връчване на препис от него на страните, пред Върховен касационен съд.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____